

לפיכך, מוצע לשקף ולעגן בחוק את המצב הקיים, לפיו המועצה מבצעת בפועל את מדיניות הממשלה בענף החלב, באמצעות חלוקת מכסות, פעולות הוויסות וגביית דמי השירות לשם מימון פעולותיה, תוך שימור ההסדרים ההכרחיים לקיומו של התכנון בענף החלב.

אנו לאחר מספר דיונים עם הנהלת משרד החקלאות ועם שר החקלאות ובחלק מהנושאים שבמחלוקת הגענו להסכמה.

נכון להיום עדיין לא הבשילו התנאים שיאפשרו לנו לתמוך בניסוחים המרכזיים של החוק:

- מטרת החוק.
- הגנה על הייצור המקומי והבטחתו ברפת ובמחלבות מפני פתיחת היבוא.
- אנו פונים למועצת החלב לקיים דיון על הצעת החוק ולגבש יחד איתנו את הדרך לחקיקתו בכנסת ישראל.

מסחור במכסות חלב

מנהל מכסות החלב הסביר במכתבו ליצרני החלב את שינוי כללי הניוד ע"פ מדיניות שר החקלאות. בנוסף בכוונתו להקים ועדה שתבחן את הטכניקה לשינוי הכללים לניוד. עמדתנו:

- תהליך הניוד הקיים זה כבר 13 שנים. לא רק שלא ערער את התכנון בענף, אלא שגם הוכיח עצמו עם פרישה בכבוד של 350 יצרני חלב. שינוי ההסדר הקיים לא יוכל להתבצע, ללא שינוי גם במציאות המשפטית שחייבת גיבוי תחיקתי בחקיקה ראשית הולמת. חזקה עלינו המלצת נוסח ההצעה כי "... תהליך ניוד חדש רצוי כי יגובה במסגרת התיקונים של חוק תכנון משק החלב ויהיה חלק מהתקנות שמכור".
- מתוך הבנה שיש למצוא פתרון לכ-100 יצרני חלב מהמגזר המשפחתי שיאלצו לפרוש בשנתיים הקרובות, מבלי לערער את תשתית התכנון בענף ועל דעת נציגי התאחדות מגדלי בקר, המייצגים את המשק המשפחתי והשיתופי, אנו מציעים כי ההתאחדות תכין ביחד עם מועצת החלב תכנית כלכלית לתמיכה בפרישתם, ושתבחן את כל ההיבטים המשפיעים על שינוי הכללים.

נושאים נוספים שעלו על הפרק:

- התמודדות עם מחלת הפה והטלפיים וקטרת העור.
 - תכנון חלב ל-2008 כשהצפי גדול במכסות ל-30-40 מיליון ליטר.
 - הבטחת עובדים זרים ועוד.
- סה"כ כאמור אין רגע דל ובמאמצים משותפים נדע לשמור על הענף.

סאיר בראון

נו בתקופה מורכבת וסוערת, הן כלכלית והן פוליטית, האירועים הרבים וההתפתחויות מחייבים אותנו לפעילות ענפה ולריכוז כוחות.

הנושאים המרכזיים שעל הפרק:

חוק החלב

משרד החקלאות מוביל מהלך ולהלן הסבריו:

ענף החלב הוא ענף חקלאי רב חשיבות. היקף הייצור השנתי של החלב הגולמי בישראל בשנת 2005 מוערך בכ-1,9 מיליארד ₪ בשער המשק. בשנת 2007 יוצרו בישראל 1,180 מיליון ליטרים של חלב. עקב מאפייניו הייחודיים של הענף, זהו אחד משני הענפים החקלאיים היחידים שנותרו כענפים מתוכננים על כל היבטיהם.

התכנון בענף החלב מבוצע ע"י מנהל המכסות מכוח צו הפיקוח על מצרכים תוך הישענות על תשתית המידע וכוח האדם של מועצת החלב, אשר מחלקת את מכסות הייצור, מווסתת את עודפי החלב העונתיים והשנתיים באמצעות קביעת מחירים דיפרנציאליים ליצרנים וקובעת את מנגנוני שיווקם בארץ ובחו"ל. המועצה הוקמה כמועצה מייצעת בשנת 1956 ואוגדה בשנת 1966 כחברה, על פי החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה, על מנת לבצע את מדיניותה של הממשלה בתחום החלב, אך לא הפכה לתאגיד על-פי חוק. בנוסף פועלת מועצת החלב לשיפור ולקידום הרמה המקצועית של משק החלב הישראלי בדרך של מימון פעילות מו"פ והדרכה.

"מחיר המטרה", המשמש כלי רב חשיבות בהסדרת התכנון בענף החלב, הוא המחיר אשר המחלבות משלמות ליצרנים בעבור ליטר חלב ואשר נקבע על בסיס עלויות הייצור לפי סקר רווחיות דו-שנתי, שמתבצע אצל מדגם מייצג של יצרנים. קביעת מחיר המטרה והחובה לרכוש את החלב הגולמי במחיר שאינו נמוך ממנו מוסדרים בחקיקה ומבוססים על הסכמות ארוכות שנים, בין הגורמים השונים בענף.

הדבר יוצר מצב אנומלי: ענף החלב, שהוא מן הענפים החקלאיים המורכבים ועתירי ההון ביותר, מוסדר ברובו לא על פי חוק, אלא באמצעות מועצה שאינה סטטוטורית ועל בסיס הסכמות הנקבעות במסגרתה. משטר המכסות מעוגן בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים, שמבוסס על חקיקת חירום שדינה להתבטל. היבטים נרחבים של התכנון בענף אינם מעוגנים כלל בחוק. ליקויים אלה מעוררים קשיים מתמידים המסכנים את היציבות בענף ואת משטר התכנון ההכרחי לקיומו.